

S Z E M L E

A Nyíregyházi Főiskolán augusztus 9. és 30. között mutatták be a Magyar Könyvtárosok Egyesülete és a nyíregyházi könyvtárak által meghirdetett I. Nemzetközi Ex Libris Pályázat résztvevőinek alkotásait. (Sajnálatos módon a KBK titkára csak a kiállítás katalógusának kézhezvételekor értesült az eseményről.)

A 18x13 cm méretű, jó nyomdatechnikával készült katalógus címlapja nem nyerte el tetszésünket. A pályázatra beküldött kisgrafikák összeszabdalt papírfecnijeiből kirakott borítólapon inkább az ex libris ellenpropagandáját szolgálja.

Jorga Ferenc linómetszete, X3

A katalógus 77 kiállító egy munkájának képét közli, igen helyesen felsorolva a pályázó születési évét és helyét, postacímét, továbbá a reprodukált alkotás méretét és technikáját. Az itt szereplő alkotók a világ számos országát képviselik Argentínától Belgrádig, Kanadától Rigáig. Kár, hogy az örvendetesen nagy számú külföldi résztvevő között mindössze hat magyar névvel találkozunk. A KBK művészeit Könyg Róbert és Nagy László Lázár képviseli.

A lapok tulajdonosaiként sok lapon szerepel a Magyar Könyvtárosok Egyesülete vagy ennek a névnek az angol fordítása, amit feltehetően a kiírás ajánlott a pályázóknak. Helyes lett volna a szövegbe az ál-ex librisek beküldését megelőző feltételt is beiktatni. A katalógusban szereplő *Ex libris literature* és *Ex libris 99* szövegű kisgrafika ugyanis a ma már világszerte nemkívánatosnak tartott pszeudó-exlibris fogalomkörébe tartozik.

A kiállítás anyagát öttagú bizottság válogatta, élén dr. Arató Antal (és nem András!) szerkesztőnkkel, aki e működésére tekintettel is megérdemelte volna, hogy keresztnevét és az általa képviselt Kisgrafika Barátok Köre Egyesület nevét helyesen nyomtassák ki.

A nyíregyházi pályázat kiírása elismerést érdemlő vállalkozás volt. Kívánjuk, hogy a folytatás legyen mentes a fentiekben szóváltott, segítő szándékkal észrevételezett "bakiktól".

A belga BOOKMERK 2002/2.száma arról ad hírt, hogy a Sint-Niklaas Exlibris Centruma által *Ballon-utazás* címmel kiírt pályázat első díját a mélynyomás kategóriájában az olasz Luciano Ragozzino nyerte el. Magasnyomású munkájával egy alig ismert cseh művész került a kategória élére.

Fery Antal fametszete, X2

Ebben a számban Jan Yperman folytatja a tematikus ex librisokról szóló sorozatát. Ezúttal a zeneszerzőket ábrázoló lapokat veszi számba 33 illusztráció kíséretében. Örömmel magyar alkotások is szerepelnek az igényes anyagban. Az illusztris szerző ez alkalommal Torró Vilmos, Fery Antal, László Anna és Gál Ferenc egy-egy kisgrafikáját méltatja.

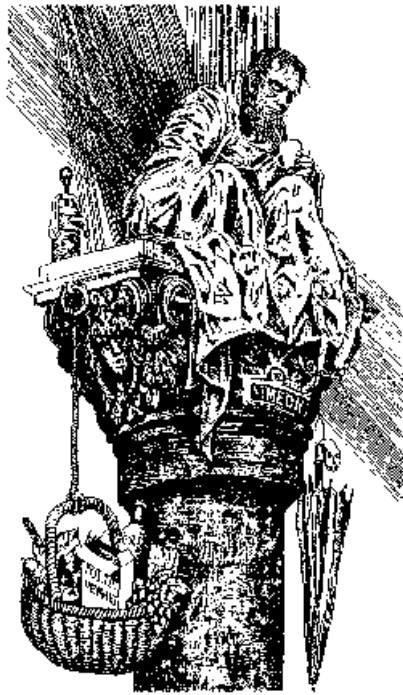

Szerkesztőségünk is megkapta azt a 36 oldalas, nagyalakú füzetet, mely a FÉSZEK MŰVÉSZKLUB EGYESÜLET tevékenységéről szóló beszámolót tartalmazza. A kiadvány időrendi sorrendben sorolja fel az 1995-től 2000-ig terjedő időben a Klubban rendezett zenei és irodalmi esteket, hangversenyeket, kiállításokat, stb..., a közreműködők névszerinti felsorolásával. A tekintélyes terjedelmű beszámoló Budapest szellemi életének egyik nagyszerű dokumentuma, mely elsősorban Galambos Tibor igazgatófőttnk szervező munkáját münösi. Gratulálunk!

A barcelónai Galerie Sofie ez év májusában kiállítást rendezett 13, főként spanyol nemzetiségű grafikus alkotásaiból. Az alkotóktól egy-egy színes lapot is bemutató, ízléses kiállítású füzet az EXLIBRIS címet viseli. Ebben Francesc Orenes, a katalán egyesület elnöke méltatja a művészeket, szót ejtve az ex libris időszerű kérdéseiről is. A kiállítók között egy magyar névvel is találkoztunk! Az 1944-ben Magyarországon született Michel Hosszú 1949 óta él Párizsban. Fényképek felhasználásával készült, s a füzetben bemutatott négy ex libris 3-4 éves leánygyermekait ábrázolja. (A művészről szívesen közölnénk további részleteket.)

A holland EXLIBRISWERELD 2001/2. számának félterjedelmét foglalja el Jos de Waterschoot cikke, melyben a szerző a konyhaművészet barátai részére készült ex libriseket tekintti át, 19 illusztráció kíséretében.

Az elemzett alkotások sora a 30-as évekből származó lapokkal kezdődik és napjainkig terjed. Az igényes

Vén Zoltán rézmetszete, C2

anyagban a legújabb alkotás Vén Zoltán 2000-ben készült rézmetszete. A Svájcban élő Vermes Júlia részére készült, igen szellemes kisgrafikát mi is bemutatjuk.

Egy másik cikk Lou Strik művészetéről szól, akit a lap a "a legidősebb és leghíresebb" holland exlibris-művésznek nevez.

A japánok THE NIPPON EXLIBRIS ASSOCIATION NEWSLETTER című, 16 oldalas folyóiratának 116. számában először jelent meg az európai exlibris-újságokról szóló lapszemle. Ez azért figyelemre méltó, mert a lap általában csak japán művészekkel foglalkozik. Most néhány európai lapról is említés történik, igaz, hogy egy-egy mondatnál nem hosszabb terjedelemben. Lapunkról eddig még nem történt említés.

A Barcelónában megjelenő EX-LIBRIS c. szaklap 24. számában arról emlékezik meg, hogy 12 évvel ezelőtt alakult

a Katalán Exlibris Egyesület. Ugyanitt hozzánk is "közelálló" témát, a 20. század elejének bécsi, szecseszsiói ex librisait ismerteti Scheffer osztrák mérnök-gyűjtő. Illusztrációi között olyan neves művészek alkotásai láthatók, mint Koloman Moser vagy Oskar Kokoschka.

A katalán exlibris-művészek felsorolását tartalmazó, immár IV. közleményükben *Oriol Divi* neve is sorra került. Neve alatt hosszasan sorolják fel, kik részére készített könyvjegyet az Európaszerte tisztelt pap-művész. Íme a tekintélyes magyar gyűjtői névsor: Bodnár Sándor, Csányi István és felesége, Demeter Jenő, Ebergényi Tibor, Gyenge Gabriella, Katona Gábor, Kelemen Béla, Krier Rudolf, Lenkey István és családja, Palásthy Lajos, Pittmann Márton, Szepesváriné Rácz Mária, Semsey Andor és családja, Túri Tóth Tibor. (Az Erdélyben élt Elekes Vencel keresztnéve szerint a V-betűnél szerepel.)

A NORDISK EXLIBRIS TIDSSKRIFT 2001/2. számában Klaus Rödel abból az alkalomból közöl cikket, hogy 60 éves a dánok exlibris egyesülete, lapjuk pedig elérte az 53. évfolyamot. Az utóbbi 23 évben 200-nál több kiállítást rendeztek, az Exlibristen kiadó pedig 1967 óta 350 kiadványt jelentetett meg.

A dániai egyesület életének kimagasló eseménye volt két nemzetközi kongresszus. Az elsőt 1972-ben Helsingörben, a másodikat 1988-ban Frederikshavn-ban rendezték. Írását a szerző azzal a gondolattal fejezi be, hogy bár nem dicsekedhetnek sok gyakorló exlibris-alkotóval, Dánia az exlibris-művészet igen aktív országai közé számítható.

Könyvszemlénkben az ausztráliai ex libriséről szóló kötetet ismertetik. A földrész grafikai kultúrájáról nincs sok információnk, így meglepetésként hatott, hogy a kiadvány 5 000 darab, ottani könyvjegy adatait tartalmazza.

A L'EX LIBRIS FRANÇAIS nemcsak tartalmas cikkei, hanem szinte az egész világra kiterjedő lapszemléje miatt is az élen áll laptársai között. Az év nyarán megjelent 219. számukban 14 ország 19 exlibris folyóiratát ismertetik ebben a rovatukban, így a francia közönség is értesült a KBK-ban történt változásokról és az egyesület megújulásáról.

A lap mellékletében arról ad hírt, hogy a Belgrádban működő Francia Kulturális Központ pályázatot írt ki olyan ex libris megalkotására, amelyet beragasztani kívánnak 20 000 kötetes könyvtáruk minden darabjába. A pályázat feltételei a mostani KISGRAFIKA utolsó oldalán olvashatók.

H Í R E K

A Miskolci Galériában a közelmúltban rendezett nagyszabású életmű-kiállítása után július folyamán Budapesten, a Duna Galériában láthatta a közönség Tellingner István kiállítását. A Dráva utcai kiállítóhelyiségben kizárólag nagyméretű festményeit állította ki az 1940-ben Munkácson született és jelenleg Miskolcon élő grafikusművész, akinek neve kisgrafikai révén jól ismert a gyűjtők körében is. (A Miskolci Galéria által kiadott, róla szóló reprezentatív kötetet lapunk 1997/2. számában Király Zoltán ismertette.) A rendkívüli műgonddal rendezett tárlaton látott, pasztell- és vegyes technikával készült absztrakt festmények az 1996-tól 2001-ig terjedő időszak termékei. Tellingner István tárlata – színvonalas anyagára tekintettel – Budapest nyári kulturális életének jelentős eseménye volt.

A Szerkesztőbizottság örömmel és köszönettel nyugtázza az Olvasók elismerő vélemény-nyilvánítását, melyet lapunk megújult formájával kapcsolatban szóval és írásban kifejeztek! Egy Svájcból érkezett levélből idézzük az alábbiakat:

"Örömmre szolgált, milyen pozitív változásokat lehet benne észlelni. Jobb a papír, jobb a nyomás. Tartalmilag is sok érdekes cikk olvasható a lapban. A KBK megélelnekült életéről is érdeklődéssel olvastam."

Sikert aratott a dr. Lenkey István által összeállított, legújabb tartalomjegyzék is. Egy olvasónk véleménye: "Különös köszönet a nagyszerű tartalommutatóért. Jó szempontok szerint lett összeállítva, jól kezelhető, igazi segítség a gyűjtőknek." Többek kérdésére közöljük, hogy az esztendő első két lapszámának összeállítását Vincze László grafikusművész-tagytársunk "társadalmi munkában" végezte, amit ezúton is köszönünk!

Továbbra is várjuk a lap formáját és tartalmát illető olvasói megjegyzéseket!

A nagy múlttal és értékes művészeti hagyományokkal rendelkező Debrecenben, a hagyományok ápolása érdekében a múlt évben megalakult a *Grafikusművészek Ajtosi Dürer Egyesülete*. Ez év június 7-én a debreceni Mű-Terem